

Foaia Diecezană

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

<p>Prețul abonamentului:</p> <p>Pe un an 240 Lei Pe jumătate de an 120 Lei Pe un pătrar de an 60 Lei Un număr 5 Lei Pentru străinătate pe un an . . . 300 Lei</p>	<p>APARE DUMINECA</p> <p>Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”, iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrațiunii „Tipografia și Librăria Diecezană” în Caransebeș.</p>	<p>Prețul inserțiunilor:</p> <p>Pentru publicațiuni oficiale, concursuri, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 300 Lei</p>
--	---	--

In ajun de Praznic.

În iureșul de vorbe, de promisiuni fanteziste, de minciuni și răutăți cari au pus feroce stăpânire asupra acestui timp de înaintepăznuire, cuvântul blând al Celui trimis nouă bate la uși zăvorite.

Cu nimic mai mult, aspectul modest chiar miser al dumnezeieștii minuni nu a crescut în drumul cel lung de la Betleem la noi.

Forfot de lume umplă și azi lungul și pământului. În largul hotarelor noastre aidoma celor din Țara sfințelor întâmplări, atunci în pragul Nașterii, oamenii colindă agitat. Trepidația lor, ritmul precipitat al acestor colindări nu are însă nimic cu frământarea care trebuie să cercce sufletul creștin în aceste zile de pioasă reculegere.

O orânduire ce dă expresie calităților noastre strict omenestii, și gradului lor redus, ne-a dus la o nesocotire flagrantă și profund necreștinească a celor mai duiosase serbători; alegerile parlamentare, fixate pe aceste zile sunt o pacoste a sufletului nostru creștinesc, și așa răvășit la maximum!

Nu se putea atinge mai dureros, nu atât prestigiul Bisericii — însemnată în viața neamului, după această concepție doar cu câteva articole de constituție —, ci frumsețea, farmecul zilelor de întremătoare așteptare; de duiosie, de bunătate, de dăruire ce vine din cer pe calea fulgilor, în bătaia cărora parcă e ceva din regăsirea dintre om și Creatorul său!

Nu, nu! Astăzi, când suntem la cea mai de seamă răscruce a istoriei; când fiecă zi o vrem prelungită ca să-i vedem capătul, cu oroarea spectrului lui Anticrist, care se vrea stăpân al lumii, — astăzi tremurăm pentru această greșală, această impietate ce se face sufletului nostru!

Și așa sunt nenumărați dușmanii lui, și așa agenții răului pândesc toate cotiturile care-i împuținează viața... Și iată! Echilibrul atât de sdruncinat al ființei noastre firave primește un nou brânci spre povârnișul dela care o nouă minune nu va veni să-l mai scape; guri noi și prăpăstioase deschide haosul în vârtejul abătut asupra noastră!...

O, dacă minunea Darului, pe care ca mâne Dumnezeu îl face lumii învârtoșate în rău, ar desmetici pentru moment furibunda noastră luptă pentru bunuri atât de efemere, pentru idealuri ce sunt mai de grabă nebunii! Ce mulțumire înviorătoare ar inunda sufletele noastre! Și ce umilire pentru Satan, cel ce a îmbrăcat de-acum haina învrăjbirii dintre frați!....

În pragul sfințelor sărbători ale Nașterii Domnului un intelectual din Caransebeș testează o parte din averea sa bisericii: e profesorul Antoniu Sequens. La marginea de apus a eparhiei un preot bătrân donează înainte de moarte 120.000 lei pentru biserica care o servește peste 50 de ani. Sunt fapte izolate, înnebăte în anonim, acoperite de strigătul electoral, mai la ordinea zilei decât orice, chiar decât sărbătorile sfinte ale Crăciunului.

În calda lor glăsuire, aceste fapte, izolate, sunt grele muștrări pentru cei ce în goana succeselor aparente își pierd de-apururi liniștea sufletului lor! Sunt poate semnul că Domnul nu ni-a părăsit de tot, astăzi: când cei cari luptând în numele Lui nu și-au clintit un deget ca protest pentru impietatea acestor alegeri acum; când în extazul lui demonic pervertesc sensul cuvintelor, vorbind de „sfințenia urnelor”, iar buimăcirea oamenilor numindu-o „splendida voință a națiunii”.

Doamne iartă-i pe ei și fi cu noi cu toții!

In ajunul alegerilor.

Deși Mântuitorul Hristos n'a fost nici alegător, nici candidat, a formulat prin peana evanghelistului Matei următorul îndemn: „*Ferți-vă de profeții cei mincinoși, cari vin la voi în haine de oi, dar pe dinlăuntru sunt lupi răpitori*“ (VII, 15) îndemn pe care El l-a înțeles nu numai în mod exclusiv moral ci și cu însemnare socială și politică chiar.

Imi îngădui să mă socotesc un umil alegător care nu vrea să aibe de-aface nici cu raiul nici cu iadul politicii românești ci vrea să scrie câteva rânduri cuviincioase și chibzuite cetitorilor toii noastre.

Cei 20 de ani de exercitare a votului obștească n'a dat decât rezultate negative.

Alegătorul român e încă inconștient de valoarea și rostul votului său. Dimpotrivă îl privește ca pe o nouă pacoste care îi fură liniștea și-i răpește câteva zile de treburi, sau cel mult o formalitate de care cei conștiincioși caută să se achite ca de orice datorie către țară. Și aceasta se întâmplă nu numai cu alegătorul simplu ci și cu cel pretins cunoscător al rosturilor publice.

Nu este oare și în această împrejurare ceva din nativismul credinciosului simplu care vine la biserică și se închină, fără să știe precis nici cele trei nume cu care își înseamnă Crucea un creștin adevărat?

Numai așa se explică experiența dureroasă și nefericită făcută de alegătorul român într-o serie de ani bogați și darnici de după război, când inconștient de votul său și-a dat consimțământul la acapararea avuturilor țării de către străini cari azi împânzesc aproape toate ramurile de activitate națională. Ba ai dat dovezi iubite alegător de o și mai vădită inconștientă atunci când ai îngăduit a-ți da votul și a delega în statul țării spre a-ți susține interesele și a desvălui nevoile, pe oameni pe cari niciodată nu i-ai văzut, cari niciodată nu ți-au călcat satul, sau sunt atât de neisprăviți la minte încât nu-și pot gospodări propria lor casă, având totuși pretenția să chivernisească trebile țării.

Ca să ocupe un scaun moale și aducător de cinstite venituri în Parlament, toți făgăduesc. Ascultându-i, ai crede că toate hambarele se vor umple și această biată țară va deveni Canaanul cel cu lapte și miere. Nu-i credeți. Vor fi și aceștia ca și alții și alții cari au mai venit sau cari se vor mai perinda în aceste

câteva zile de activitate a minciunii. Aduceți-vă aminte de graiul sfintei Scripturi. Pe nimeni nu-l doare nevoile voastre, ci numai interesele spre a lor chiverniseală îi mână aci.

Plecați mai bine urechea către cei ce vă făgăduesc mai puțin și înainte de a vă da votul închinați-vă smerit bunului Dumnezeu, rugându-l, ca El să vă deschidă mintea spre a vota pe cei ce-i credeți mai cinstiți.

Gândiți-vă că orice s'ar spune voi veți trăi tot din sudoarea muncii voastre și îmbrățișați cu toată căldura pe cei cu purtarea de grijă pentru credința și luminarea neamului nostru, iar pe aceștia îi veți cunoaște după faptele lor din viața publică de până acum.

Noi românii ne-am urzit viața noastră între muncă cinstită și adâncă credință în Dumnezeu. Nu uitați lucrul acesta: *Biserica ne-a fost în trecut și ne va fi întotdeauna mama ocrotitoare care ne-a purtat și ne va purta pe căvările destinului nostru.*

Acel om politic merită încrederea obștească care nu este nebagător de seamă la faptul că Biserica noastră, pe lângă misiunea ei specială de instituție sfințitoare mai are și însemnatul rol de educatoare pentru această viață, pentru viața în deobște a societății, pentru viața statului în orice direcțiune s'ar manifesta ea.

Căutați pe acel om politic serios și bine pregătit pentru conducerea treburilor publice și care nu trebuie să rămână nepăsător la starea de miserie, de incultură a poporului, așa cum ni se arată ea în toată goliciunea azi când lupta între popoare este o luptă de lumină și cultură o luptă de sănătate și prosperitate economică.

Căutați pe omul politic serios și patriot și nu pe politicianul superficial care strigă democrație la adunările oamenilor fără să se intereseze de cum trăesc și ce gândesc acești oameni.

Nu dați ascultare celor ce în fuga automobilului vă țin un discurs de circumstanță, ci prețuiți pe aceia cari intră în casa voastră, cari împărtășesc viața voastră, pe aceia cari mănâncă la masa voastră, pe aceia cari au eșit din rândul vostru și sunt cu sufletul și cu tapta lângă voi.

Nu uitați adâncul tăle al minunatei zicătoare bătrânești. „*Cel cuminte făgăduiește iar.... alegătorul trage nădejde!*“

Statul și Biserica națională. Politicienii și Biserica neamului.

Pr. Traian Constantin

Dl N. Crainic, în opera sa „Puncte cardinale în haos” spune despre Biserică: „Biserica e trecutul, e prezentul și e viitorul. În sânul ei cei vii trăiesc în familiaritatea celor morți și în dragostea celor ce vor veni”.

În ordinea istorică românească Biserica a fost pârgăhia care a făcut și susținut conștiința românității, concretizată în unitatea neamului.

Această concepție este înscrisă în Constituția țării.

Din vreme în vreme răsare câte o dispozițiune confidențială ministerială, apoi câte o decizie, care protejează pe *hârtie*, Biserica dominantă, contra tentativelor uzurpătoare sectarocomuniste.

Aceste dispozițiuni sunt pe *hârtie* și rămân născute moarte.

Pentru că — spune dl N. Crainic: — „Statul nostru, în a cărui Constituție scrie că biserica ortodoxă e dominantă, practică acest principiu *ca o simplă formalitate oficială* festivă și decorativă. În realitate este un stat laic, indiferent din punct de vedere religios, gata oricând să *socotească religia ca o simplă afacere particulară* după cea mai bună regulă democratică, și se simte incomodat ori de câte ori religia se conturează ca o forță colectivă socială. Statul acesta laic nu vede în cultul organizat nici măcar o formă de disciplină socială și de solidaritate normală, ci mai mult o sarcină bugetară pe care e gata să o arunce în fie ce moment”.

Că statul, respective guvernele lui, au câte odată reverii religioase, ne dovedesc multe fapte laudabile pentru Biserică. Dar acestea se fac sub impulsivitatea momentului, fără a fi continuitatea criteriului de perseveranță și tenacitate.

Oportunismul politic nesocotește mari comandamente naționale cu caracter etern.

Politicul este primatul în tot ceace se face în ordinea de stat.

Exemple:

Propaganda politică se face la sate numai în Dumineci și sărbători, și de cele mai multe ori chiar în cursul sfântelor liturgii.

Preoții sunt clasați după fișe electorale, indiferent dacă aceste fișe sunt reale sau imaginare.

O cerință strict bisericască-morală-religioasă a preotului se satisface conform fișei politice.

Din cauza că politicienii țin întruniri în zilele Domnului, între credincioși se nasc certe și bătăi, de multe ori soldate cu moarte.

La înmormântările victimelor, politicienii, prin participarea lor, fac din aceste nelegiuiri, eroi și eroisme.

Ei se pretează la imposibilul moral: **vorbec înainte de a face, promit ceace nu pot face și fac ceace nu trebuie să facă.**

Iată un exemplu concludent.

În comuna Vrani, sectarismul de doi ani e în plină descompunere, recunoaștem că din cauza imoralității flagrante a lor.

Acum încearcă un desperat asalt de prozelitism. Au organizat pentru zilele de 12—20 Decembrie un „*curs biblic*” la care participă vre-o 200 persoane străine de comună.

Am arătat Prefecturii județului situația, cerând, în baza ordinului confidențial al Ministerului de Interne Nr. 5198/1937 să interzică această aglomerare de străini, din motivele, că comuna este situată la 1 km. de granița țării, că fiind perioada electorală și spiritele deștulate de agitate, este inoportună ori ce aglomerație de străini.

Nu numai că nu s'a interzis întrunirea, dar raportul oficiului parohial — făcut cu considerațiune la ord. conf. Nr. 5198/1937 al Ministerului de Instrucție și a Legii Cultelor *în aceeași oră când s'a predat la Prefectură, a fost cunoscut de sectari.*

Iată ce cuprinde ordinul confidențial Nr. 5198/937.

Tuturor d. notari...

Conform ordinului și urmare ordinului Ministerului de Interne Nr. 5198/1937, prin care se comunică în copie raportul Prefecturii Județului Bihor Nr. 62/1937 confidențial, privitor la încheierea adusă de consiliul comunal Săc în materia cedării lemnului din pădurea comună în părți egale parohiei ort. rom. și asociației baptiste, luați cunoștință de îndrumările noastre aci înșirate raportându-ne când se va observa că autoritățile sprijinesc sectele religioase cari urmăresc stăjenirea operei de construcție a bisericii naționale românești. Cunoșcând pericolul ce prezintă asemenea formațiuni potrivnice neamului și intereselor de stat, accentuăm în mod hotărât că prin acordarea de subvenții pe seama acestor asociații religioase, se cimentează în mod vădit centrele de emanațiune a curentelor tendențioase și subversive puse în slujba dușmanilor externi, cari încearcă pe toate căile să atace și să slăbească mai ales la frontieră masivul națiunii românești. Ținem să vă atragem atențiunea că aceste formațiuni, religioase, con-

duse de intențiuni dubioase, desfășoară o aprigă activitate, nu numai în comunele unde au aderenți, ci mai cu seamă în comunele unde nu au nici case de rugăciuni și nici un membru măcar, spre a se răspândi astfel într-o măsură cât mai mare. Prin activitatea ce o desfășoară, tulbură liniștea sufletească a populației, periclitând buna înțelegere și armonie între credincioșii celorlalte culte. La frontieră neajunsurile de natura aceasta, au o importanță și mai accentuată, deoarece acestea sunt exploatate într-o măsură mai întinsă de către dușmanii cari ne împrejmuiesc. Propaganda sectaristă prezintă un real pericol, deoarece starea morală și religioasă a populației în ultimul timp a decăzut într-o măsură îngrijorătoare, populațiunea nizuindu-se să se eschiveze atât dela prescripțiile moralului și ale credinței, cât și de îndeplinirea datoriilor cetățenești. Bisericele naționale, dar în special Biserica ort. rom. este asaltată de o acțiune atât de aprigă a sectanților, care se duce cu o înverșunare necunoscută, încât azi mâine va periclita însăși existența bisericii dominante a statului. Ne-am convins, că marea majoritate a celor înrolați în aceste asociații, nu numai că părăsesc credința strămoșească, dar sunt pierduți cu desăvârșire și din punct de vedere național, putându-i socoti ca adevărați dușmani ai noștri. Fiind subminați pe căi lăaturalnice și în mod clandestin, prin activitatea întreprinsă și dusă de organele din afară străine de neamul nostru, ni se impune în mod categoric să respingem această acțiune până mai e vreme. *„Această acțiune de stăvilire, nu este însă împiedecată atâta vreme cât acestora li se libertăți și drepturi egale cu restul cetățenilor din stat dela trunchiul căruia s-a desprins“.*

În fața acestor realități, trebuie să dai dreptate dlui Nichifor Crainic, când spune că deși Biserica ortodoxă este înscrisă în Constituție cu titlu de Biserică dominantă și pivotul de consolidare națională, totuși statul și politicienii o consideră ca ceva festiv și decorativ, gata oricând a se lăpăda de ea.

Geneza Arianismului

— Puncte de sprijin pentru Arianism în teologia creștină anterioară —

De Preotul Gh. Cotoșman
profesor la Academia teologică

Și fiindcă Eusebiu fratele tău — continuă Arie — cel ce este în Kesaria, apoi Teodot, Paulin, Atanasie (din Anazarva) Grigorie, Aetiu, și toți cei din partea răsăritului zic că Dumnezeu, cel fără de început, este mai înainte

de Fiul, au fost dați toți anaternei, afară de singur Filagonie și Elanic și Macarie, niște oameni eretici și neînvățați, cari zic că Fiul este ieșire (erogii), protecție (proboly), împreună nenăscut. Această păgânătate — scrie mai departe Arie — nu pot nici să o aud, măcar de ne-ar îngrozii ereticii cu nenumărate morți. Dar eu ce zic, cuget, și ce-am învățat, și învăț? Că Fiul... cu voea și sfatul Tatălui mai înainte de ani s'a înființat și mai înainte de veacuri Dumnezeu deplin, unul născut, neschimbat, și că el mai înainte de a se naște ori a se zidi, ori a se hotări ori a se întemeia, nu era nenăscut... Sunt prigonit căci am scris că el este din nimic. Iar am afirmat aceasta pentru că el nu este nici parte din Dumnezeu, nici din o materie ce a fost mai înainte“...

Intr'o epistolă către episcopul Alexandru, Arie scrie: „Credința noastră pe care am moștenit-o dela părinții noștri și am auzit-o dela tine(?) este aceasta: Mărturisim un Dumnezeu cel ce singur este nenăscut, singur vecinic, singur fără de început, singur adevărat, cel ce singur are nemurirea... cel neschimbat, nesupus stricăciunii, bun, drept, Dumnezeuul legii și al profetilor și al legii nouă, care mai înainte de anii vecilor a născut pe cel unul născut, prin care a făcut veacurile și toate; pe care el l-a născut în adevăr iar nu în chip părut, căruia i-a dat ființa prin sfatul său, care este o făptură a lui Dumnezeu neschimbată, nesupusă stricăciunii, deplină, dar nu ca una din făpturi, născut însă nu ca unul din născuți. El a fost făcut prin voia lui Dumnezeu înainte de ani și înainte de veci, el a primit ființa și viața dela Tatăl, și lui i-a dat Tatăl mărirea... Căci Dumnezeu pricinuitorul a toate, este singur numai fără început. Iar Fiul născut din Tatăl mai înainte de ani, și făcut și întemeiat de el mai înainte de veci, n'a fost înainte de ce s'a născut, însă drept că s'a născut mai presus de ani, înainte de toate, și a fost singur la Tatăl. Dar el nu este vecinic, sau deopotrivă vecinic și nenăscut ca Tatăl. El n'are existența împreună cu Tatăl, cum zic în oarecare privință unii, cari introduc astfel două începătorii nenăscute. Ci Dumnezeu ca unitatea și începătorul a toate este mai înainte de Fiul“). Această mărturisire are unele părți ce dărmă pe altele, iar unele sunt echivoce, în tot cazul ea stă în contradicție cu cele ce Arie a scris și a zis altădată.

Episcopul Atanasie de Anazarva, partizan a lui Arie, scria astfel lui Alexandru al Alexandriei, pe care voia să-l îndrepte prin aducerea pildei despre păstorul care lasă cele 99 de oi

1) (Atans. de Synod c. 16, după At. Mironescu, I. c).

spre a căuta pe cea rădăcină: Pentruce ești mândros pe partizanii lui Arie, dacă ei zic: Fiul lui Dumnezeu e o făptură din nimic și una din făpturi? Căci dacă toate se înțeleg prin cele o sută de oi, atunci și Fiul este una din făpturi. Dacă deci aceste o sută nu sunt zidiri, nici lucruri făcute, sau dacă afară de cele o sută sunt și altele, atunci și Fiul nu este făptură, sau una dintre toate. Iar dacă cele o sută cuprind pe toate făpturile, și afară de cele o sută nu este nimeni afară de singur Dumnezeu, ce lucru de neînțeles spun atunci arienii, dacă numără și socotesc pe Fiul între cele o sută, și de aceea zic că el este una dintre toate". Acest episcop înțelegea deci prin păstor pe Dumnezeu, iar prin cele o sută de oi pe toate făpturile din afară de Dumnezeu, inclusiv pe Fiul²⁾.

Gheorghe, fost presbiter odinioară în Alexandria, partizan alui Arie, scria din Antiohia episcopului Alexandru: „Nu fi supărat pe arieni dacă zic: a fost un timp în care Fiul lui Dumnezeu nu era. Căci și Isaia a fost fiul lui Amos și totuși Amos era mai înainte de ce a fost Isaia, iar Isaia n'a fost mai înainte, ci abia după aceea s'a născut". Iar celor de o părere cu el, Gheorghe le spunea: „De ce sânteți voi supărați pe papa Alexandru pentru că zice: „Fiul este din Tatăl"? Nici voi să nu vă sfiți a zice: Fiul este din Tatăl. Căci dacă Apostolul zice: Toate sunt din Dumnezeu, deși însă cunoscut este, că toate s'au făcut din nimic, și chiar Fiul este o făptură, unul din făpturile făcute, atunci se poate zice și despre Fiul că este din Dumnezeu, adică așa precum toate sunt din Dumnezeu". Acest eretic voia deci să împace ambele partide beligerante, cu o vădită opoziție launtrică și esențială.

(Urmează).

Cronica Istorică-religioasă.

Preotul Dimitrie P. Micșunescu: Vizitând mănăstiri basarabene și bucovinene, Buc., 1937.

De: Prof. Constantin Rudneanu

Problema mănăstirilor începe să preocupe tot mai mult și mai intens pe o seamă de intelectuali români și'n special pe preoți.

Recentul studiu al Păr. Dimitrie P. Micșunescu ne înfățișează în 130 de pagini un drum pe care l-a făcut și care a fost răsplătit cu multe noutăți istorice, amintiri ale trecutului nostru românesc.

Calătoria întreprinsă a fost descrisă în culorii vii cu toată evlavvia unui iubitor de așezăminte bisericești — informațiile culese dela ieromonahi cu toate legendele și datele ce le cunosc, sunt redată într'o limbă frumoasă. Mai ales în ceea ce privește „Mănăstiri basarabene" cari sunt așa de puțin cunoscute, constituie o atenție deosebită a tuturor Românilor dornici de a se informa.

Spicuiam câteva date istorice demne de remarcat din această carte: mănăstirea *Terapontului* la 20 km. de Ismail (1827) înființată de Impăratul Rusiei Nicolae I, în amintirea războiului dela 1825 când s'a purtat război cu Turcii (pp. 11—12), interesantă e Biserica „Înălțării Sfintei Crucii" dela mănăstirea Cetatea Ismailului, care în 1810 este transformată dintr'o geamie turcească (p. 18) iar mănăstirea „Adormiri" a fost zidită de C. Brâncoveanu (pag. 20), Schitul „Episcop Justinian" numindu-se „*Alexandrovca*" este făcut pe locul unde o femeie a văzut o minune la 22 Iulie 1923, arătându-i-se Maica Domnului.

Schitul *Borisovca* este așezat pe malul lacului Sesić, în 1914 cu ajutorul bănesc a lui *Sazanov*, și *Petre Ochisor* s'a terminat acest schit. (p. 25). Mănăstirea *Noului-Neamț* sau *Chițcani* 13 km. dela Tighina, are danii începând cu Alexandru cel Bun Domnul Moldovei, Ștefan cel Mare, Petru Rareș s. a. (p. 28).

Mănăstirea Căpriana are o legendă frumoasă: Ștefan cel Mare după alungarea Tătarilor s'a retras în codrii să se odihnească, deodată veni o căprioară și era prinsă din toate părțile de săgețile oștenilor, ea a căzut în genunchi tremurând înaintea lui Ștefan cel Mare — pe locul acela Ștefan cel Mare a zidit mănăstirea, aci se află și mormântul mitropolitului Gavriil Bănulescu (p. 41).

Mănăstirea *Vărzărești* cea mai veche din Basarabia (p. 45) depe vremea lui Alexandru cel Bun, care-i dăruiește și moși.

Despre mănăstirea *Harjauca* se spune că ar fi întemeiată de starețul Teodosie ieromonahul *Vorsanofie* și un boier moldovean la 1479, altă părere ar fi că acum 200 ani ar fi fost întemeiată de un călugăr *Hârjău*, care s'a odihnit și ar fi văzut pe Maica Domnului și astfel a întemeiat o mănăstire. În mănăstirea *Dobrușa* se află multe documente, acte, hrisoave, unele de o importanță deosebită, multe privesc moșiile mănăstirii ce le-a avut în trecutul ei (p. 66), tot aci găsim și o bibliotecă cu cărți bisericești și alte odoare bisericești de valoare (p. 67). Mănăstirea *Fapca* întemeiată pe la jumătatea secolului XVII-lea de ieromonahul *Iesechiil*,

2) (Idem. p. 195).

care ar fi venit dela mănăstirea Deleni cu câțiva monahi, după alții ar fi venit dela Lemberg și 'n acele locuri singuratic depe atunci au săpat în stâncile ce se află deasupra mănăstirii, deasupra malului Nistrului, devenind cu timpul o biserică frumoasă cu hramul „Înălțarea Sf. Cruci“, făcându-se și chilii pentru călugări. Mai târziu au năvălit pe aci Tătarii și Cazacii cari au jetuit tot ce au găsit, mai târziu un ieromonah Teodosie a cumpărat un pământ mai jos și a construit o bisericuță de lemn cu toate chiliile trebuincioase călugărilor, iar în 1818 Gavriil Bănulescu a transformat schitul în mănăstire (pp. 72—73).

Mănăstirea *Rughi* a fost înființată pe vremea Domnului Moldovei Grigorie Ghica III-lea de doi neguțatori din orașul Moghileni din Ucraina cari au ridicat schitul Rughi pe moșia *fraților Andronache* și Teodor Rugu, de unde-și trage numele, în 1828 mănăstirea a fost transformată în mănăstire de maici, care a stat până la 1846 (pag. 73). După descrierea mănăstirilor basarabene urmează cele din Bucovina, începând cu descrierea Cernăuțiului, mănăstirea Putna, unde se descriu frumsețile artistice, comorile naționale ale mănăstirii, între care găsim o Evanghelie mare legată în zale de aur de o frumusețe mare pentru care un englez a oferit suma de 22 milioane de lei (pag. 95), tot așa sunt descrise Mănăstirile: Sucevița, Dragomirna, Humor, etc.

Sunt și vederi frumoase, vederi bine alese și clar esecutate. Asupra mănăstirilor din Bucovina nu mai insist, fiind ele bine cunoscute din lucrarea Păr. profesor universitar Dr. S. Reli „Călăuza monumentelor religioase istorice din eparhia Bucovinei“ Cernăuți, 1937. Alături de această monografie atât de bine întocmită, și de „Mănăstirile Românești din Transilvania și Ungaria“ a Păr. Ștefan Meteș, Sibiu, 1936, (360 pag.) cartea Păr. Micșunescu contribuie într-o măsură destul de mare la cunoașterea mănăstirilor noastre și 'n special cele din Basarabia. E adevărat ele sunt menționate în multe alte lucrări de specialitate istorică și la istoricii de artă ca dnii N. Iorga, I. Nistor, ș. a. Numai vorbesc mai ales despre „Sate și Mănăstiri“ a dlui N. Iorga, care-i o adevărată comoară de istorie în ceea ce privește trecutul mănăstirilor din diferite colțuri ale României.

Mă gândesc la Banatul nostru, n'ar fi timpul ca și la noi să se înceapă publicarea unei monografii cât de succinte, credem el s'a început din acele lucrări răzlețe publicate prin diferite ziare, reviste, calendare, — și ar trebui însuși conducătorii Mănăstirilor să descrie tot ce

spune legenda, și toate inscripțiile, fotografiile lor — cunoașterea lor ar fi necesară, s'ar pune la punct multe lucruri, s'ar distruge multe legende și mai ales s'ar arăta, că aci în Banat a ezistat o întinsă viață religioasă. mănăstirile din Banat cercetate în cartea Păr. Meteș (pp. 182—229) trebuc din nou reluate și întregite cu tot ce se știe și tot ce se poate culege. *Sperăm că monografia de mâine a Banatului nu va neglija această problemă arzătoare!!!*

ȘTIRI

Marele Voevod Mihai, Moștenitorul Tronului naș în Banat. În ziua de 5 Decembrie s'a botezat în sfânta biserică din Jebel al optulea copil al lui Gheorghe Stoica din Jebel, naș fiind Marele Voevod Mihai reprezentant prin dl colonel Victor Romcescu din Timișoara. Credinciosul nostru, în vârstă de 28 ani, este un om foarte sărac, totuși Dumnezeu l-a binecuvântat cu o spuză de copii. Pe lângă cinstea deosebită ce i s'a făcut, Gheorghe Stoica a primit ca dar din partea nașului suma de 10.000 Lei.

Consistor mitropolitan s'a ținut Marți în 17 Decembrie a. c. în Sibiu, discutându-se chestiunile curente și cu deosebire cea privitoare la pensionarea preoților și respectiv întregirea cotelor de pensionare. Deasemenea membrii consistorului în frunte cu Ierarhii din provincia noastră mitropolitană s'au sesizat de atacurile nesocotite aduse la adresa Capului Statului în legătură cu alegerile parlamentare protestând în potrivă lor.

Șase săptămâni s'au implinit Miercuri dela apunerea mult regretatului protopop, iconom stavrofor, Andreiu Ghidiu. Aflându-se la ședințele consistorului mitropolitan din Sibiu P. S. Sa Parintele Episcop nu a putut lua parte la parastasul săvârșit în biserică sfântului Ioan de un sobor de preoți: Adm. prot. Isaia Suru, Petru Bancea, Ioan Terovan, Dr. Zeno Munteanu Gheorghe Cotoșman și protodiaconul Teodor Roșca. Au luat parte consilierii eparhiali, profesorii și elevii Academiei teologice și ai școlii de cântăreți. În legătură cu slujba dela groapă pâr. Isaia Suru ni-a vorbit rememorând multe din vrednicile răposatului protopop. A urmat o pomană servită în casa fostului protopop.

Salariile pe Noembrie s'au ridicat dela Stat și se lichidează la Cassa diecezană în orele de oficiu. Posibil ca zilele acestea să se ridice și salariile pe Decembrie, majorate, cari — întrucât este posibilitate — încă se vor lichida înainte de sf. sărbători.

Mulțumită publică. Ieromonahul Ananie Rosoha, preotul parohiei Cornuțel, mulțumește și pe această cale mai jos arătaților binevoitori donatori în legătură cu zidirea resp. înzestrarea nou ziditei biserici:

Păr. Martin Rădoiu și comuna bisericească Obreja, cari au dăruit ușile împărătești în stare bună, doi prapori, trei rânduri de haine pentru ministranți și 4 icoane sfinte pictate pe lemn în valoare de aproximativ 10.000 Lei.

Dlul Gheorghe Pomponie, inginer, pentru icoana „Bunei-vestiri” în stil bizantin în valoare de 8.000 Lei și cumpărarea a 5 ferestre cu geamuri pentru turn în valoare de 1000 Lei.

Răp. Solomon Susa din sf. mănăstire Valea Godinova, care a dăruit în bani suma de 2619 Lei.

Răp. P. S. Episcop Dr. Iosif Tr. Badescu, care a cumpărat piatra de marmoră dela temelie în valoare de 1500 Lei.

Păr. Macarie Gușcă dela sf. mănăstire Valea Godinova pentru 2 măsaie pe sf. masă și 1 litier în valoare de 1000 Lei.

Cred. Todor Butuzan din Zăguzeni care a donat lemne în valoare de 1000 Lei.

Cred. Solomon Lințu din Brebul pentru o sf. cruce în altar în valoare de 800 Lei.

Cred. Icoana Țopa născ. Lupșa din Apadia pentru suma de 103 Lei.

Cred. Nicolae Popovici din Copacele pentru suma de 100 Lei.

Răp. Maria Cuzmir din Copacele pt. suma de 100 Lei.

Dlul Ing. Gh. Pomponie „ „ de 80 Lei.

Cred. Ic. Lupșa din Apadia „ „ de 43 Lei.

Dlul Ion Dobrescu inginer „ „ de 20 Lei.

Poșta Redacției.

Păr. V. P. Suntem de acord într-o toată cu cele susținute de păr. L. Surlășiu privitor la „Căsătoria nevârștincilor”. Biserica și canoanele sale nu trebuie să se elasticizeze în fața dispozițiilor, Statului, nici când acelea s'ar lua sub sugestia unui preot-parlamentar. Dimpotrivă, ideal este — și cu atât mai mult pentru Bănat — ca dispozițiile să fie mult-puțin conformate cu unele condiții elementare de natură biologică, pe cari, în cazul dat, le propovăduiește Biserica.

CONCURS.

În înțelesul ordinațiunii Ven. Cons. Eparhial ddtto 25 August 1937 Nr. 4950 B. ex 1937, se publică concurs pentru îndeplinirea parohiei de clasa I-a din comuna noastră Moldova-nouă cu filiile Padina-Matei și Moldovița din protopresbiteratul Bisericii-albe, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană”.

Beneficii:

1. Salar anual dela Societatea U. D. R. afară de ajutorul de stat 15.000 Lei.

2. Locuință liberă în casa parohială cu supraedificățile economice, fără grădină de legume.

3. Venitele stolare uzitate.

4. Reflectanții au să înainteze odată cu petiția și încuviințarea Prea Sfințitului Domn Episcop Diecezan, fără de care nu pot fi luați în lista candidaților.

5. Recurenții vor avea să-și înainteze petițiile de concurs cu documentele necesare conform Regulamentului pentru parohii și adresate consiliului parohial din Moldova-nouă, Prea Onor. Oficiu protopresbiterat al Bisericii-albe în Răcăjdia.

Comuna bisericească așteaptă dela viitorul preot, ca să dea deosebită atențiune amvonului.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poftiți a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în sfânta biserică, cu prealabilă încuviințare a protopopului tractual, dar nicidecum în ziua de alegere, spre a-și arăta desteritatea în oratorie, cântare și tipic.

Moldova-nouă, din ședința consiliului parohial ținută la 10 Octomvrie 1937.

Pr. **Constantin Popescu** m. p. **Ioan Ungurean** m. p.
președinte secretar

În conțelegere cu: **Ioan Oravițanu**
protopresbiter.

Nr. 6785 E ex 1937.

Publicațiune.

Episcopia ort. rom. a Caransebeșului vinde prin licitație cu oferte închise din pădurea sa de lângă Făget:

- circa 140 m³ trunchi de stejar,
- circa 45 m³ trunchi de carpen, și
- circa 25 m³ trunchi de tag.

Ofertele au să se facă pentru trunchii de stejar neclasificați, de fiecare categorie separat, per m³, și anume pentru dimensiunile a) dela 14—25 cm., b) dela 26—32 cm., și dela 33—40 cm. și tot oferte separate pentru trunchii clasificați, dela 41 cm. în sus, în a) clasa I, b) clasa II și c) clasa III.

Ce privește trunchii de carpen, dimensiunea lor se începe dela 26 cm. în sus, neclasificați, iar dimensiunile celor de fag dela 40 cm. în sus.

Trunchii aceștia se află acum în curs de exploatare, în campania 1937/38.

Prețul se achită pe baza măsurării făcute în pădure astfel: La acceptarea ofertei se va plăti un avans, care se va indica în ofertă, iar întreg restul prețului îndată la măsurare, la tot cazul înainte de transportul trunchilor din pădure, care transport are să îl facă cumpărătorul pe speșele sale cel mult până la 1 Mai 1938, când vremea e potrivită pentru transport de lemne.

În tot timpul transportului cumpărătorul este responsabil de orice daune cauzate fie de dânsul fie de angajații săi.

Ofertanții vor declara în oferta lor, că au văzut trunchii, precum și locurile unde se află acei trunchi în pădure, prin urmare cunosc materialul și referințele de transport.

Înainte de achitarea integrală a prețului nu se poate transporta lemnul din pădure.

Dacă plata integrală și transportul nu se face până la 1 Mai 1938, trunchii rămân proprietatea episcopiei, cumpărătorul pierde avansul plătit și lemnele se vind altuia, fără nici o intervenție judecătorească, rămânând cumpărătorul materialicește responsabil pentru eventuala diferență.

Toate speșele cu această vinzare, ca taxele de timbru și înregistrare, cifra de ataceri și orice alte contribuțiuni publice le suportă în întregime cumpărătorul afară de prețul oferit.

Episcopia vânzătoare își rezervă dreptul a decide liber asupra ofertelor, acceptând cea ofertă, pe care o va afla mai corespunzătoare, eventual a nu primi nici o ofertă, fără nici o motivare.

Ofertele închise și sigilate se vor înainta Consiliului eparhiei ort. rom. a Caransebeșului în Caransebeș până inclusiv Mercuri 22 Decembrie 1937.

Caransebeș în 2 Decembrie 1937.

Consiliul eparhial.

Publicațiune.

Subsemnatul Dr. Ernest Halle avocat în Caransebeș, curatorul masei falimentului „Severineana” s. p. a. din Caransebeș aduce la cunoștință publică, că se vând prin licitație oferte scrise, creanțele masei falimentului cuprinse în inventar sub pozițiile 1-16, 18-20, 25, 3, 7-9, 11-13, 17, 19-20, 22, 25-28, 30-33, 35-36, 38-40, 43-65, 67-69, 71, 72, 74-75, 77, 82-91, 93-96, 98-100, 102-103, 105, 108-111, 113, 115, 117, 119-130, 132-137, 141-151, 154, 157-160, 164, 167, 168, 170-172, 174-175, 177, 181, 187-190, 196, 197, 199-201, 203-204, 207-208, 211-212, 214, 216-219, 221, 223-224, 227-228, 230-232, 237, 239, 238-239, 251, 253, 255, 259—263 și 269.

Ofertele se vor înainta până la data de 15 Februarie 1938 ora 12, subsemnatului curator, unde amatorii pot obține informațiunile necesare.

Ofertele se vor desface de consiliul falimentului în aceeași zi, în ședința, care se va ține la ora 16.

Cumpărătorul, a cărui ofertă va fi acceptată este obligat să depună imediat zece (10) procente din prețul oferit, iar în termen de 8 zile să achite restul din prețul de cumpărare, când i se va elibera și actul de transmutarea creanțelor.

Consiliul falimentului și-a rezervat dreptul a decide asupra acceptării ofertelor.

Caransebeș, la 5 Decembrie 1937.

Dr. Ernest Halle

avocat, curatorul masei falimentului
a firmei „Severineana” s. p. a. din
Caransebeș.

Judecătoria mixtă Caransebeș, secția c. f.

Nr. 1544/1937 c. f.

Publicațiune de licitație și condițiunile de licitație.

În cauza de executare pornită de urmăritoarea Prima Casă de Păstrare s. p. a. din Caransebeș contra urmăriților Coloman Sintay și soția sa născ. Elena Carbanariu din Caransebeș, la cererea urmăritoarei: Judecătoria ordonă licitațiunea execuțională, nouă în baza art. 144, 146 și 147 art. 176 și 185 din legea LX din 1881 asupra imobilelor înscrise în c. f. a comunei Caransebeș (din circumscriptia judecătorei mixte Caransebeș) Nr. coalei c. f. 1792 sub A. I. 1—2, Nr. top. 160 casă pe Intravilan Nr. 945 de 71 stp. Nr. top. 161 grădină în Intravilan de 133 stp. a cărui preț de strigare va fi 37.500 lei; asupra imobilului de sub A. + 1. Nr. top. 3521 arător în Racovița de 1330 stp. a cărui preț de strigare va fi 1125 lei; asupra imobilului de sub A. + 2. Nr. top. 4607 fâneață la Șesul-Roșului de 855 stp. a cărui preț de strigare va fi 900 lei și asupra imobilului de sub A. + 3 Nr. top. 6314,2 fâneață la Balta-Sărătă de 310 stp. a cărui preț de strigare va fi 450 lei; pentru încasarea creanței de 201.770 lei, capital interese de 8% delă 14 Noiembrie 1934, speșe de 2100 lei, fixate acum pentru cererea de licitațiune; precum și pentru încasarea creanței de 368.783 lei capital și accesorii a cred. ip. Societatea Națională de credit industrial pentru încasarea creanței de 10.000 + 12.000 + 5.500 lei a cred. ip. S. A. Technico-Industrială Zagnes Baucker și pentru încasarea creanței de 7271 lei cap. și acc. a cred ip. Wohanko et. comp. Succesor.

Fixează termen pentru ținerea licitațiunii **pe ziua de 30 Decembrie 1937, ora 9 a. m.** în localul oficial al acestei instanțe camera Nr. 14 parter.

În baza art. 150 legea LX din 1881, condițiunile de licitație se stabilesc după cum urmează:

1. Imobilele supuse la licitație nu pot fi vândute cu preț mai mic de cât prețul strigării (art. 26 LXI 1908 și art. 6 a legii pt. unif. unor disp. ref. la executarea silită.

2. Cei cari voiesc să liciteze sunt datori să depoziteze la delegatul judecătoresc, drept garanție 10% din prețul de strigare în numerar sau în efecte de cautiune, socotite pe cursul fixat în art. 42 LX. 1881, ori să predea aceluiaș delegat chitanța de depozitare judecătorească prealabilă a garanției și să semneze condițiunile de licitație (art. 147, 150, 170, legea LX. din 1881, art. 21 XLI. 1908)

3. Dacă nimeni nu oferă mai mult, cel care a oferit pentru imobil un preț mai urcat de cât cel de strigare, este dator să completeze imediat garanția fixată după procentul prețului de strigare până la acelaș procent al prețului oferit. Dacă nu îndeplinește această îndatorire, nu se va ține seama de oferta sa și nu mai poate lua parte la licitație, care se va continua fără amânare.

Caransebeș, 16 August 1937.

Leo Pető s. s. judecător. **I. Ioanoșiu** ss. aj. dir. c. f.

Pentru conformitate: **I. Ioanoșiu** aj. dir. c. f.

